

Sehiv secdesi

Cevat Bey: “Sehiv secdesi nasıl yapılır? Tahiyâtan sonra mı? Salâvatlardan sonra mı yapılır?”

Düşmez, yanılmaz, hatâ yapmaz, unutmaz, sehiv yapmaz bir Allah'tır. Kul hatâ yapar, kusur eder, yanılır ve unuttur. Bu hatâ ve yanılma namazda olursa, kul secde ile, hatâsız ve kusursuz olan Allah'ın Ulûhiyetine ve Rubûbiyetine sığınır.

Bedüzzaman'ın (ra) târifine göre secde, Yüce Allah'ın zevâlsiz Zâtının Cemâline, değişikliğe uğramaktan münezze kudsî sıfatlarına ve sermedî kemâlâtına karşı hayret ve mahviyet içinde, Allah'tan başkasını kalben terk ederek, bütün fânîlere bedel Cemîl-i Bâkî ve Rahîm-i Sermedî'nin huzurunda “Sübhâne Rabb'îye'l-A'lâ” diyerek zevâlden münezze ve kusurdan müberrâ olan Rabb-i A'lâ'sını takdis etmek ve Allah'a olan muhabbet ve ubûdiyetini îlân etmek demektir.¹ Namazda sehiv yaptığımızda ve yanıldığımızda yaptığımız secde ile, Allah'ın bütün kusurlardan ve noksanlıklardan münezze olduğunu teslim etmek, acziyetimizi, zaafiyetimizi ve mahviyetimizi Cenâb-ı Hakk'ın huzurunda îtiraf etmek ve namazımızın kabûlünü ricâ etmek istediğimizi belirtmiş oluruz. Namazın vâciplerinden birini yanılarak terk ettiğimizde veya geciktirdiğimizde namazın sonunda sehiv secdesi yapmamız vâcip olur.

Sehiv secdesinin yapılışında detay denebilecek görüş farklılıklarının olduğu doğrudur. Bu farklılık “evlâ-daha evlâ” arayışlarından ibârettir. Hiç şüphesiz her bir görüş sâlim içtihatların ürünüdür. Ancak esas olan secde yapmak ve detaydaki içtihat farklarına takılmamaktır. İctihatlardan birisi ile amel etmek câizdir ve yeterlidir.

Hanefî mezhebine göre sehiv secdesi şöyle yapılır: Et-Tahiyâtü okunduktan sonra bir görüşe göre sağa ve sola, diğer bir görüşe göre yalnız sağa selâm verilerek secdeye gidilir. Buradaki iki görüş de Hanefîlere âittir. İmam-ı Azam ile Ebû Yusuf'un görüşüne göre, iki tarafa selâm verildikten sonra secdeye gidilmesi daha evlâdır. İmam Muhammed ve cumhurun görüşüne göre de yalnız sağa selâm verildikten sonra secdeye gidilir. Bilhassa cemaatle kılınan namazlarda iki tarafa selâm verildiğinde namazdan ayrılan olabileceği düşünülerek, yalnız sağa selâm verilerek secdeye gidilmesi yönünde görüş birliğine varıldığını görüyoruz. Secde peş

peşe iki defa yapılır. Her iki secde de üçer defa “Sübhâne Rabbi’yel-A’lâ” okunur ve sonra oturulur. Bu oturuşta Et-Tahiyyâtü, Allahümme Salli ve Bârik ile Rabbenâ duâları okunarak sağa ve sola selâm verilir.

Hanefî mezhebinde, sehiv secdesine gitmezden önce et-Tahiyyâtü ile beraber Allahümme Salli ve Bârik duâlarının da okunacağını söyleyen bir görüş de mevcuttur. Tahavî bu görüştedir. Bu görüşe tek başına namaz kılarken uyabiliriz; fakat cemaatle namaz kılarken sehiv secdesi yapmak isteyen imamın, yalnız et-Tahiyyâtü’yü okuduktan sonra hemen secdeye gitmesi cemaatin yanılmamasını temin açısından daha isâbetlidir. Çünkü imamın daha tez bir süre içinde selâm vermesi, cemaatin imamın sehiv secdesi yapacağını sezmesine yardımcı olur ve daha dikkatli davranmasına vesîle olur.

Netice olarak; namaz kılarken sehiv secdesini yapmayı gerekli kılacak şekilde yanıldığımızda namazın sonunda sehiv secdesi yaparız. Bunu yaparken, namaz oturuşunda yalnız et-Tahiyyâtü’yü okuyup secdeye gidebileceğimiz gibi; et-Tahiyyâtü ile beraber Allahümme Salli ve Bârik duâlarını okuduktan sonra da secdeye gidebiliriz. Aynı şekilde, yalnız sağ tarafa selâm verip secdeye gidebileceğimiz gibi; sağa ve sola selâm verdikten sonra da gidebiliriz. Biz burada, yalnız sağ tarafa selâm verdikten sonra secdeye gidileceğini söyleyen görüşün daha güçlü olduğunu belirtmekle yetinelim.

Şâfiî ve Hanbelî mezheplerinde sehiv secdesi, son oturuşta et-Tahiyyâtü ve salâvâtlar okunduktan sonra, selâm vermeden önce yapılır. Mâlikî mezhebinde ise yapılan yanılma, eğer namazda bir fazlalık meydana getiriyor ise sehiv secdesi selâmdan sonra yapılır; eğer namazda bir eksiklik meydana getiriyor ise selâmdan önce yapılır. Meselâ namazda bir secdeyi fazla yapmak durumunda sehiv secdesi selâmdan sonra yapılır.

Cemaatle kılınan namazlarda imam yanılması halinde cemaatle birlikte sehiv secdesine gider. İmama uyan bir kişi yanılırsa sehiv secdesi yapmaz.

Allah kabul etsin. Âmin.